

Kalendár výročí osobností okresu Galanta

Február 2013

Pred 165. rokmi (7(9).2.1848) sa narodil v Poľnom Berinčoku (Maďarsko) evanjelický kňaz a náboženský spisovateľ **Ján Endreffy**. Teológiu študoval v Bratislave a v Jene. Pôsobil najprv ako kaplán, potom **farár** vo Fóte, v Domonyi a od roku 1888 **v Horných Salibách**. Počas jeho pôsobenia bol obnovený kostol, fara, byt učiteľa a škola rozšírená o jednu triedu. V roku 1911, keď odišiel do dôchodku, sa presťahoval do Budapešti. V roku 1918 sa však vrátil, totiž jeho syna Jána Endreffy ml. zvolili za evanjelického farára v Horných Salibách. Publikoval hlavne v časopise Evangélikus Lap. Jeho divadelné hry s náboženskou tematikou vyšli i knižne. Spracoval históriu evanjelickej obce v Horných Salibách. Je pochovaný na obecnom cintoríne.

Pred 200. rokmi (8.2.1813) sa narodil v Gemerských Tepliciach evanjelický duchovný **Samuel Tomášik**. Teológiu študoval na univerzite v Berlíne. Pôsobil ako vychovávateľ, kaplán, neskôr farár senior a dozorca evanjelických škôl. Bol popredným predstaviteľom slovenského emancipačného hnutia. Člen spolku Tatrín. Autor českých a latinských veršov. Po ňom premenovali v roku 1948 obec Tallós – **Tomášikovo** v okrese Galanta.

Pred 150. rokmi (11.2.1863) sa narodil v Spišských Vlachoch entomológ **Jozef Jablonowski**. Študoval právo v Sárospataku a v Budapešti. Pracovník, neskôr riaditeľ Uhorskej entomologickej stanice, poľnohospodárskych výskumných ústavov v Budapešti. Priekopník biologického boja proti škodcom poľnohospodárskych kultúr. Organizoval modernú fytopatologickú a fytokaranténnu službu. V **Sládkovičove** spolupracoval s Kuffnerovcami.

Pred 30. rokmi (18.2.1983) umrel v Mariánskych Lázňach (Česko) **Ing., Dr. Juraj Rácik, CSc.**, chemik. Po štúdiách na Chemickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave pôsobil v Chemických závodoch Juraja Dimitrova v Bratislave, na Šľachtiteľskej stanici v Bučanoch, v rokoch 1973-1973 ako výrobný námestník cukrovaru v **Sládkovičove**, potom na generálnom riaditeľstve Cukor v Bratislave. Venoval sa rafinácii repy a cukru. Autor odborných článkov a štúdií.

Pred 200. rokmi (19.2.1813) sa narodil v Hronci kňaz **Jozef Buday**. Študoval filozofiu a teológiu v Trnave. Pôsobil ako subsidiarius v Mariánkach, Želiezovciach, v Budíne, vo Vrábľoch, v rokoch 1854-1855 ako administrátor v Pustých Úľanoch, potom ako farár v Hájskom a administrátor v Trnave. Literárne činný, písal latinské verše.

Pred 210. rokmi (19.2.1803) sa narodil v Győri vodohospodár a staviteľ **Oto František Hieronymi**. Študoval na Institutum geometricum v Budapešti. Spolupracoval na triangulácii, mapovaní a regulácii dolného toku Dunaja a regulácii rieky Nitry. V rokoch 1839-1846 vyprojektoval a riadil práce pri výstavbe konskej železnice Bratislava-Trnava-Sereď.

Pred 135. rokmi (19.2.1878) sa narodila v Šalgočke ľudová maliarka **Anastázia Horná**. Venovala sa najmä ornamentálnej výzdobe domov v Rumanovej, typickej pre kraj, kde žila. Využívala techniku vtlačania a vytvárania vzorov prstami do mokrej surovej hlíny.

Pred 120. rokmi (20.2.1893) umrel v Brezovej pod Bradlom organár **Martin Sasko**. Za organára sa vyučil v Brne. Pôsobil v Brezovej pod Bradlom, kde vo svojej dielni vychoval výborných organárov. Venoval sa aj prestavbe a oprave organov. Jeho dielom je aj organ v rímskokatolíckom kostole v Sládkovičove (1867).

Pred 85. rokmi (21.2.1928) sa narodil v Hronci geológ a múzejník **RNDr. Matej Zoltán Schmidt, CSc.** Ako saleziánsky novic študoval v Trnave a v Saleziánskom pedagogickom inštitúte v Galante-Hodoch, kde zmaturoval v roku 1949. Potom absolvoval Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobil ako kustód Slovenského národného múzea v Bratislave, kde založil mineralogické a geologicko-paleontologické oddelenie. Pôsobil ako stredoškolský profesor v Prešove, ako paleobiogeograf v Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave. Teologické štúdiá absolvoval tajne, správca farnosti v Podhoranoch. Autor odborných monografií, odborné články publikoval v domácich i zahraničných časopisoch.

Pred 85. rokmi (23.2.1928) sa narodil architekt, urbanista **Miroslav Janček**. Študoval na Slovenskej vysokej škole technickej - odbor architektúry a pozemného staviteľstva. Pôsobil ako hlavný projektant Stavoprojektu Bratislava a IPO –ŠS. Realizácia: Kultúrne a spoločenské zariadenie v Sereďi (1986).